

ASN Beleggingsinstellingen Beheer
B.V.
Jaarverslag 2018

asn beleggingsfondsen

ASN Beleggingsinstellingen Beheer
B.V.
Jaarverslag 2018

Inhoudsopgave

1	Verslag van de directie	4
1.1	Ontwikkeling van de resultaten	4
1.2	Corporate Governance	6
1.3	Wet- en regelgeving	7
1.4	Risicobeleid	7
1.5	Beloningsbeleid	8
1.6	Vooruitzichten	9
2	Jaarrekening	11
2.1	Balans	11
2.2	Winst-en-verliesrekening	11
2.3	Toelichting algemeen	11
2.4	Toelichting op de balans	14
2.5	Toelichting op de winst-en-verliesrekening	15
2.6	Overige toelichtingen	17
3	Overige gegevens	19
	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	20
	Adresgegevens en personalia	22

1 Verslag van de directie

ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB) heeft ten doel als beheerder van beleggingsinstellingen op te treden en het bestuur over een of meer rechtspersonen en/of andere ondernemingen te voeren.

ABB is statutair gevestigd in Den Haag. Het is een 100%-deelneming van ASN Duurzame Deelnemingen N.V., eveneens gevestigd te Den Haag. ASN Duurzame Deelnemingen N.V. is een volledige dochter van de Volksbank N.V. ABB vormt de directie en is de AIF-beheerder van ASN Beleggingsfondsen N.V. Het voert tevens het bestuur over ASN Venture Capital Fonds N.V.

ASN Beleggingsfondsen N.V. is een open-end beleggingsinstelling, genoteerd aan Euronext Amsterdam, en opgezet volgens een paraplustructuur. Dit houdt in dat het aandelenkapitaal is onderverdeeld in verschillende series aandelen (de subfondsen). Elk subfonds heeft zijn eigen beleggingsbeleid en een kenmerkend rendements- en risicoprofiel dat daarmee samenhangt. ASN Beleggingsfondsen N.V. bestaat uit twaalf subfondsen. De subfondsen en ASN Beleggingsfondsen N.V. worden samen aangeduid als 'ASN Beleggingsfondsen'.

Sinds de ingangsdatum van de EU Alternative Investment Fund Managers Directive (hierna: AIFMD) in juli 2014 beheerde ACTIAM N.V. (ACTIAM) de beleggingsinstelling ASN Beleggingsfondsen N.V. Na het aantreden van ACTIAM bleef ABB voor de subfondsen verantwoordelijk voor onder andere de duurzaamheidscriteria, het duurzame beleggingsbeleid, het vaststellen van de managementfee en de distributie. In november 2016 heeft de AFM aan ABB medegedeeld dat het uitvoeren van bovengenoemde vier taken ook onder de verantwoordelijkheid van de AIF-beheerder dient te vallen. Dit was voor ABB aanleiding de beheerstructuur met ACTIAM te heroverwegen. Essentieel bij deze heroverweging was de uitdrukkelijke wens van ABB om zijn eigen duurzaamheidsidentiteit en duurzaamheidsbeleid te kunnen bepalen. Het overdragen van deze taken aan ACTIAM zou hier afbreuk aan doen. Dit heeft ABB uiteindelijk doen besluiten een eigen AIF-beheervergunning aan te vragen bij de AFM. Deze verleende de vergunning op 21 december 2017. Met ingang van 22 mei 2018 heeft ABB het AIF-beheer van ACTIAM overgenomen. ABB staat als AIF-beheerder onder toezicht van de Stichting Autoriteit Financiële Markten (AFM).

1.1 Ontwikkeling van de resultaten

Rendement

De winst van ABB over 2018 bedroeg € 8,9 miljoen (2017: € 5,8 miljoen).

De baten stegen tot € 36,6 miljoen (2017: € 31,8 miljoen). De stijging is grotendeels toe te schrijven aan de stijging van het gemiddelde beheerde fondsvermogen. Daarnaast zijn de beheervergoedingen van het ASN Duurzame Mixfonds Zeer Defensief en van het ASN Duurzame Mixfonds Defensief in de loop van 2018 verhoogd.

De totale lasten stegen tot € 24,7 miljoen (2017: € 24,1 miljoen). De betaalde vergoedingen stegen doordat het gemiddelde beheerde fondsvermogen toenam. Toen ABB op 22 mei 2018 het AIF-beheer van ACTIAM heeft overgenomen, verviel de vergoeding voor AIF-beheer aan ACTIAM.

Rendement van de fondsen

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds behaalde in 2018 een rendement van 0,49%. Het rendement van het ASN-Novib Microkredietfonds kwam uit op 2,41%. Het ASN Groenprojectenfonds behaalde een rendement van -1,75%. De aandelenfondsen behaalden alle een negatief rendement: het ASN Duurzaam Aandelenfonds -8,69%, het ASN Milieu & Waterfonds -16,12% en het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds -17,19%. Het ASN Duurzaam Mixfonds kwam uit op een rendement van -3,76%.

De rendementen van de ASN Duurzame Mixfondsen, die in 2017 zijn geïntroduceerd, varieerden van -0,52% voor het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief tot -9,63% voor het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief.

De resultaten van ABB worden beïnvloed door de rendementen van de onderliggende fondsen, want deze hebben invloed op de hoogte van het beheerde fondsvermogen en daarmee op de opbrengsten en kosten van ABB.

Fondsvermogen

De inkomsten van ABB zijn gerelateerd aan het vermogen van de fondsen. De ontvangen vergoedingen en de kosten worden berekend over dit fondsvermogen.

Het totale vermogen in de ASN Beleggingsfondsen nam in 2018 af met € 271 miljoen tot € 3.474 miljoen.

Fonds	beheervergoeding 2018 in % van het beheerde vermogen	beheervergoeding 2017 in % van het beheerde vermogen
ASN Duurzaam Aandelenfonds	0,85	0,85
ASN Duurzaam Obligatiefonds ¹	0,45	0,45
ASN Duurzaam Mixfonds ²	0,65	0,65
ASN Milieu & Waterfonds	1,20	1,20
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	1,20	1,20
ASN-Novib Microkredietfonds	2,30	2,30
ASN Groenprojectenfonds	1,00	1,00
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief ³	0,90	0,50
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief ⁴	0,90	0,55
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	0,65	0,65
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	0,85	0,85
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	0,90	0,90

¹ De beheervergoeding van het ASN Duurzaam Obligatiefonds was tot 1 juli 2017 0,55%.

² De beheervergoeding van het ASN Duurzaam Mixfonds was tot 1 juli 2017 0,70%.

³ De beheervergoeding van het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief was tot 1 augustus 2018 0,50%.

⁴ De beheervergoeding van het ASN Duurzaam Mixfonds Defensief was tot 1 oktober 2018 0,55%.

In- en uitstroom

Het vermogen van de ASN Beleggingsfondsen daalde in 2018 met € 271 miljoen naar € 3.474 miljoen. Er werd in het verslagjaar per saldo € 27 miljoen in de fondsen ingelegd. Zij behaalden per saldo een negatief koersresultaat van € 298 miljoen. In 2018 keerden de fondsen bruto € 43,5 miljoen dividend uit. Hiervan werd ruim de helft herbelegd.

De ASN Beleggingsfondsen zijn rechtstreeks verkrijgbaar op de beurs. Ook worden ze aangeboden via ASN Bank en andere banken en adviseurs (distributiepartners). De marketingactiviteiten voor ASN Beleggingsfondsen richten zich vooral op de distributiepartners. Daarbij focussen wij ons op de grootbanken en de merken van de Volksbank. Bij de marketingactiviteiten leggen wij nadruk op informatievoorziening over de duurzaamheid van de fondsen.

Bij de meeste fondsen was er sprake van instroom van vermogen. Bij het ASN Duurzaam Obligatiefonds en de ASN Duurzame Mixfondsen was er sprake van uitstroom. Een distributiepartij herschikte zijn modelportefeuille, wat leidde tot een gedeeltelijke verkoop van het ASN Duurzaam Obligatiefonds.

De ASN Duurzame Mixfondsen hadden instroom van vermogen via ASN Bank, maar opnieuw uitstroom via de overige Volksbankmerken. Vanuit ASN Beleggingsfondsen is er regelmatig contact met verschillende distributiepartners. Ook is er regelmatig overleg met de Volksbank om de ASN Duurzame Mixfondsen beter aan te laten sluiten op de wensen en behoeften van hun klanten. De Volksbank wil de beleggingspropositie 'Doelbeleggen' een vaste plek geven in het keuzeproces bij de vermogensopbouw van klanten. Dit sluit aan bij het belangrijke thema *financiële weerbaarheid* van de Volksbank. Samen met ASN Bank en de Volksbank blijft ABB vertrouwen hebben in de ASN Duurzame Mixfondsen die in 2017 zijn geïntroduceerd. Door de lage rentestand zien mensen beleggen steeds vaker als een goed alternatief voor sparen.

De afgelopen jaren behaalden beleggers in aandelenfondsen positieve rendementen, maar in 2018 was dat anders. Wie belegt in een aandelenfonds, heeft te maken met de situatie op de aandelenmarkten waar het fonds belegt. Op deze markten ontstonden in 2018 nieuwe risico's zoals de brexit, de handelsoorlog tussen de VS en China, de begrotingsperikelen van Italië, de oplopende rente in de VS en de vrees voor een naderende recessie. De onrust die dit op de beurzen veroorzaakte, heeft in laatste maanden van 2018 voor koersdalingen gezorgd. Begin 2019 herstelden de koersen zich.

De baten en lasten van ABB zijn niet onderhevig aan sterke schommelingen. Zowel de baten als de lasten zijn gerelateerd aan het vermogen van de fondsen, dat relatief stabiel is. Omdat de inkomsten eerder worden ontvangen dan de kosten moeten worden betaald, heeft ABB geen financieringsbehoefte. Per balansdatum heeft ABB een toereikende kapitaal- en liquiditeitspositie.

1.2 Corporate Governance

ASN Duurzame Deelnemingen N.V. (ADD) is 100%-aandeelhouder van ABB. De Volksbank N.V. (de Volksbank) is 100%-aandeelhouder van ADD. Werkzaamheden van ABB worden uitgevoerd door werknemers van ABB, ASN Bank en de Volksbank. ASN Bank is een handelsnaam van de Volksbank.

Het verkrijgen van de AIFM-vergunning en het overnemen van het AIF-beheer waren aanleiding om de interne organisatie van ABB uit te breiden. De dagelijkse leiding is in handen van twee bestuurders, die in totaal vier afdelingen aansturen. Een bestuurder staat aan het hoofd van de afdelingen Marketing & Sales, Portfoliomanagement en Productmanagement. De vierde afdeling, Risicomanagement & Compliance, wordt aangestuurd door de tweede bestuurder. In totaal waren er per ultimo verslagperiode 14,7 fte werkzaam bij ABB. Hoewel ABB feitelijk als werkgever fungeert, zijn de werknemers formeel in dienst van de Volksbank. Bij het uitvoeren van zijn taken doet ABB daarnaast een beroep op de organisatie en expertise van de Volksbank (stafafdelingen en ASN Bank).

De governancestructuur van een beleggingsinstelling dient een integere uitoefening van het fondsbedrijf en een zorgvuldige dienstverlening (zoals bedoeld in artikel 4:11, 4:14 en 4:25 van de Wet op het financieel toezicht (Wft)) te waarborgen. Dit houdt onder meer in dat beheerders belangenverstrengeling moeten tegengegaan en moeten handelen in het belang van de aandeelhouders. Om hier invulling aan te geven heeft de brancheorganisatie Dutch Fund and Asset Management Association (DUFAS) nadere richtlijnen gegeven voor de organisatorische opzet en werkwijze van (beheerders van) beleggingsinstellingen: de 'Principles of Fund Governance' (principes).

Fund governance

ABB heeft in 2009 de DUFAS-principes geïmplementeerd en neergelegd in de Gedragscode Fund Governance. Het doel van deze code is om waarborgen te scheppen voor een integere bedrijfsvoering en een zorgvuldige dienstverlening, zoals bedoeld in de Wft. De directie van ABB paste op 20 mei 2015 de Gedragscode Fund Governance aan naar aanleiding van de aanstelling van ACTIAM als AIF-beheerder per 22 juli 2014. Deze aangepaste Gedragscode Fund Governance fungeerde mede als toetsingskader voor de monitoring van ACTIAM door ABB. Per 22 mei 2018 wijzigde ABB de Gedragscode Fund Governance zodanig dat deze is toegespitst op de nieuwe situatie.

De kerntaken van ABB in het kader van het fondsbeheer waren in 2018:

- het opstellen van het beleggingsbeleid van de fondsen;
- tot 22 mei 2018 het monitoren van de AIF-beheerder van de fondsen;
- vanaf 22 mei 2018 het uitvoeren van het AIF-beheer over de fondsen.

Daarnaast verzorgt ABB de communicatie met en de vergaderingen van aandeelhouders.

In aanvulling op de DUFAS-principes is op 1 oktober 2014 de DUFAS Code Vermogensbeheerders in werking getreden. Deze geeft aan wat aandeelhouders van hun fonds- en vermogensbeheerder mogen verwachten. Als lid van DUFAS onderschrijft ABB deze code.

In zijn jaarverslag rapporteert ABB over de naleving van de Code Vermogensbeheerders volgens het 'comply or explain-principe' (pas toe of leg uit).

Bij de toepassing van de tien principes van de Code Vermogensbeheerders handelt ABB in het belang van de klant. ABB heeft de tien principes van de Code Vermogensbeheerders in 2018 als volgt toegepast.

1. *Vermogensbeheerders handelen in het belang van hun klanten.*
Bij zijn handelen stelt ABB het belang van de aandeelhouders van zijn fondsen centraal. Dit sluit ook aan op de ondernemingsprincipes van de Volksbank.
2. *Vermogensbeheerders kennen hun klanten.*
Onder meer via de jaarlijkse vergadering van de fondsen heeft ABB rechtstreeks contact met aandeelhouders.
3. *Vermogensbeheerders doen eerlijk zaken.*
De afspraken met de aandeelhouders zijn vastgelegd in het prospectus van de fondsen. ABB zorgt ook voor de overige wettelijk verplichte fondsdocumentatie. ABB geeft aanvullende marketinginformatie via zijn website asnbeleggingsfondsen.nl. ABB zorgt ervoor dat de fondsen aan de wet- en regelgeving voldoen.
4. *Vermogensbeheerders handelen integer.*
ABB leeft de gedragscodes over integriteit van de Volksbank na.
5. *Vermogensbeheerders beheersen belangentegenstellingen*
ABB onderschrijft het belangenconflictenbeleid van de Volksbank. Dit beleid is in 2018 voor ABB geactualiseerd.

6. *Vermogensbeheerders handelen professioneel en zorgvuldig.*
ABB heeft een beheerorganisatie waarin risico's worden geïdentificeerd en gemitigeerd, ook risico's die samenhangen met uitbestede diensten. ABB beoordeelt de ISAE 3402-rapportages (International Standard on Assurance Engagements) van de uitbestedingspartners en de controleverklaringen afgegeven door de accountant van de fondsen. ABB verzoekt de interne auditafdeling ten minste een keer in de twee jaar een controle uit te voeren op zijn eigen processen.
7. *Vermogensbeheerders communiceren helder en duidelijk.*
ABB zorgt ervoor dat het beleggingsbeleid van de fondsen is opgenomen in het prospectus. ABB zorgt ervoor dat alle uitingen over de fondsen voldoen aan de regels van *De taal van ASN Bank*. Dit waarborgt helderheid, duidelijkheid en begrijpelijkheid voor klanten.
8. *Vermogensbeheerders zijn open over hun beloningsbeleid.*
ABB rapporteert over de hoogte en structuur van de beloningen van directie en medewerkers in de jaarverslagen van ABB en van de fondsen. Deze verslagen worden gepubliceerd op de website van ABB, asnbeleggingsfondsen.nl.
9. *Vermogensbeheerders zijn transparant over de kosten.*
De fondskosten zijn opgenomen in het prospectus en op de website van ABB. Rapportage van de kosten vindt plaats in de jaarverslagen en halfjaarberichten van de fondsen en van ABB. Deze worden gepubliceerd op de website van ABB.
10. *Vermogensbeheerders houden zich aan de DUFAS-gedragscodes.*
ABB is lid van DUFAS. ABB houdt zich aan alle relevante DUFAS-gedragscodes, namelijk de DUFAS Principes van Fondsbestuur (2008) en de Code Vermogensbeheerders (2014).

1.3 Wet- en regelgeving

Wwft

Op 25 juli 2018 is de herziene *Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme* (Wwft) in werking getreden. Hierin is de vierde Europese *Anti-witwasrichtlijn* geïmplementeerd. Deze beoogt misbruik van het financiële stelsel voor witwassen en terrorismefinanciering verder te voorkomen. ABB is onderworpen aan de Wwft, omdat het bij de impactfondsen aan de investeringskant (in)direct een zakelijke relatie met klanten in de zin van de Wwft aangaat. Dit betekent dat ABB voorafgaand cliëntenonderzoek moet verrichten. Ook moet het gedurende de relatie zowel klanten, rekeningen als transacties monitoren. Naar aanleiding van de gewijzigde Wwft zijn het toepasselijke beleid en de bijbehorende proces- en systeeminrichting aangepast.

1.4 Risicobeleid

De inrichting van het risicobeheer moet waarborgen dat risico's zoveel mogelijk beperkt zijn door een beheerste, integere bedrijfsvoering. Ook moet de inrichting van het risicobeheer waarborgen dat de instelling (de beheerder zelf en de beleggingsinstellingen die hij beheert) adequaat kan optreden bij eventuele incidenten.

De doelstelling van het risicobeheerbeleid van ABB is waarborgen dat de belangrijkste risico's die het beheer van beleggingsinstellingen beïnvloeden, worden geïdentificeerd en inzichtelijk worden gemaakt. Zo kan ABB passende beheersmaatregelen treffen en de effectiviteit van deze maatregelen bewaken. Het doel van risicobeheer is driedig, namelijk:

- een beheerste, integere bedrijfsvoering;
- naleving van wet- en regelgeving;
- handelen in het belang van beleggers.

Het risicobeheer dat ABB voert, is gebaseerd op het *three lines of defense*-model. Dit houdt in dat er drie 'verdedigingslijnen' te onderscheiden zijn. De eerste lijn is *management control*, de tweede *riskmanagement & compliance* en de derde wordt gevormd door *internal audit*. Hierbij wordt mede gebruikgemaakt van staforganen van de Volksbank.

Financiële risico's

ABB heeft in 2018 geen verhoogde prijs-, krediet- en liquiditeitsrisico's gelopen. ABB accepteert deze risico's alleen binnen de kaders van zijn *risk appetite*. ABB monitort, evalueert en mitigeert deze risico's continu als onderdeel van zijn bedrijfsproces.

Distributierisico's

De distributie van de ASN Beleggingsfondsen vindt plaats via ASN Bank en derde partijen, namelijk andere banken, verzekeraars en financiële instellingen.

Het risico van distributie betekent dat ABB voor het aanbieden van de fondsen aan beleggers afhankelijk is van derden. Voor ABB is dit risico beperkt doordat de fondsen via verschillende partijen worden gedistribueerd. ASN Bank neemt het grootste deel voor haar rekening.

Fraude en corruptierisico

Fraude en corruptie risico is een specifieke vorm van compliance risico. Fraude en corruptie kunnen de reputatie, het vermogen en/of het resultaat van de ASN Beleggingsfondsen en/of ABB aantasten. In bepaalde landen en regio's waar de beleggingspools (met name de ASN Microkredietpool) beleggen is sprake van verhoogde risico's op fraude en corruptie. ABB hanteert een fraude en corruptiebeleid alsmede daarop aansluitende procedures om deze risico's zoveel mogelijk te mitigeren.

1.5 Beloningsbeleid

In lijn met zijn missie stelt ABB betrouwbaarheid en integriteit van de dienstverlening en het belang van de beleggers centraal. ABB streeft met het aanbieden van zijn dienstverlening naar een optimaal rendement voor de beleggers. Daarom hanteert het een passend beloningsbeleid dat bijdraagt aan deze ambitie. Dit beleid leidt er enerzijds toe dat de continuïteit van de bedrijfsvoering wordt gewaarborgd. Anderzijds draagt het beloningsbeleid bij aan zingeving, adequate opleiding en de duurzame inzetbaarheid van de medewerkers van ABB. De beloning van de medewerkers van ABB sluit daarop aan en is uitlegbaar aan de beleggers en de maatschappij.

ABB onderkent dat het een zelfstandige verplichting heeft om te voldoen aan de (wettelijke) vereisten inzake beloning, die van toepassing zijn op ABB als beheerder van de beleggingsinstelling. Aangezien het beloningsbeleid van de Volksbank gebaseerd is op de relevante vereisten van de European Banking Authority, betekent dit dat ABB het beloningsbeleid van de Volksbank moet aanvullen om te voldoen aan de sectorspecifieke beloningsbepalingen zoals opgenomen in:

- de richtsnoeren beloningsbeleid AIFMD (ESMA);
- de Wft, Bgfo en Regeling beheerst beloningsbeleid Wft 2014 (nationaal niveau).

In het beloningsbeleid van de Volksbank worden de verantwoordelijkheden van de Remuneratiecommissie van de Raad van Commissarissen van de Volksbank (Remuneratie en Nominatie Commissie) beschreven. Als onderdeel van haar verantwoordelijkheid die voortvloeit uit de wet- en regelgeving op het gebied van (beheerst) beloningsbeleid bereidt de Remuneratie en Nominatie Commissie de beslissingen over beloning en beloningsbeleid voor. In aanvulling op het beloningsbeleid van de Volksbank houdt de Remuneratie en Nominatie Commissie ten behoeve van ABB rekening met de bepalingen die op hem van toepassing zijn, zoals uiteengezet in de richtsnoeren voor een goed beloningsbeleid.

Daarnaast is het beloningsbeleid van de Volksbank (na goedkeuring door de Raad van Commissarissen van de Volksbank) eveneens goedgekeurd door het bestuur van ABB. Bij de goedkeuring van het bestuur van ABB is het uitgangspunt dat het beloningsbeleid aansluit bij een deugdelijk, doeltreffend risicobeheer van ABB. Het bestuur van ABB heeft met ondersteuning van de compliance officer van ABB vastgesteld dat het beloningsbeleid van de Volksbank:

- in overeenstemming is met de strategie, (langetermijn)doelstellingen, waarden en belangen van ABB;
- in overeenstemming is met de wet- en regelgeving die op ABB van toepassing is;
- niet aanzet tot het nemen van risico's die buitensporig zijn ten opzichte van het portfoliomanagementbeleid van de beleggingsinstelling;
- ABB in staat stelt de belangen van de beleggingsinstelling en de beleggers in de beleggingsinstelling af te stemmen op de belangen van de *identified staff* (zie hierna uitleg van deze term), en bijdraagt aan het bereiken en vasthouden van een gezonde financiële positie.

Beloningskenmerken

Het beloningsbeleid van de Volksbank, dat na vaststelling door het bestuur van ABB ook van toepassing is op de medewerkers van ABB, bevat de volgende beloningskenmerken:

- *Beloning met de menselijke maat*: het hoogste salaris bij de Volksbank is maximaal tien keer het gemiddelde salaris bij de bank. Iedere mens is anders en levert zijn/haar bijdrage aan het bedrijfsresultaat, dat door middel van een financieel gebaar gewaardeerd kan worden.
- *Financiële weerbaarheid*: voor onze organisatie is het van belang dat arbeidsvoorwaarden en salaris marktconform zijn.
- *Nut in plaats van rendement*: niet alleen het resultaat geldt, ook goed gedrag wordt beloond.
- *Duurzaamheid*: een laag risicoprofiel bij beloning is belangrijk om de continuïteit van onze dienstverlening te garanderen.

Variabele beloning

ABB kent geen variabele beloning. Zoals uiteengezet in het beloningsbeleid van de Volksbank, hanteerde de Volksbank voor 2017 nog de mogelijkheid om een variabele beloning toe te kennen die afhankelijk was van de beoordeling van de prestaties van de medewerker. Vanaf 1 januari 2018 kent de Volksbank geen variabele beloningen meer toe. ABB deelt deze visie op belonen en adopteert deze beloningsmaatregel door aan te sluiten bij het beloningsbeleid van de Volksbank. Bij ABB werken mensen die primair gedreven worden door hun ambitie een bijdrage te leveren aan de beleggingsinstelling en een duurzame samenleving, en niet door een maximale financiële beloning. Dit past bij de waarden en het beleid van ABB en de Volksbank.

Dit betreft alle vormen van variabele beloning: alle extra betalingen en verstrekkingen die afhankelijk zijn van de geleverde prestaties of, in bepaalde gevallen, andere contractuele criteria. Enige bijkomende betalingen die bij de Volksbank voor kunnen komen, maken deel uit van een algemeen, niet-discretionair, AIF-beheerderbreed beleid. Zij vormen geen stimulans om risico's aan te gaan, en worden derhalve uitgesloten van de definitie van beloning voor de toepassing van de AIFMD-specifieke voorschriften voor risicogerelateerde beloningen.

Identified staff

Vanuit wet- en regelgeving zoals vermeld onder paragraaf 2, heeft ABB vastgesteld dat uitsluitend de directieleden van ABB worden aangemerkt als *identified staff*.

In afwijking van de procedure om identified staff te identificeren, zoals uiteengezet in het beloningsbeleid van de Volksbank, is de compliance officer van ABB verantwoordelijk voor het identificeren van identified staff bij ABB. Dat doet de compliance officer in samenspraak met de stafafdeling Human Resources van de Volksbank. Hij gebruikt hiervoor de bepalingen uit de richtsnoeren voor een goed beloningsbeleid die van toepassing zijn.

Beloning in de verslagperiode

In 2018 kende ABB een beloning van in totaal € 1,86 miljoen toe aan zijn medewerkers. ABB hanteert geen variabele beloning. Het hiervoor genoemde bedrag is uitsluitend een vaste beloning. In de verslagperiode had ABB gemiddeld 17 medewerkers in dienst.

Tabel 1:

	Aantal personen in 2018	Vaste beloning 2018
Directie/Identified staff ¹	3	420.060
Medewerkers in controlefuncties ²	3	187.752
Overige medewerkers	11	1.254.940
Totaal	17	1.862.752

¹ ABB heeft twee directieleden in dienst. In 2018 is er een wisseling geweest in de directie van ABB, waardoor het aantal personen hoger is dan het aantal directieleden.

² Deze medewerkers zijn niet alle drie een volledig jaar in dienst geweest.

1.6 Vooruitzichten

Algemene marktvooruitzichten

De wereldeconomie heeft de piek van de cyclus duidelijk achter zich. In de eurozone werd de afkoeling in de loop van 2018 duidelijk zichtbaar. De economie van de eurozone blijft ook in 2019 gedreven door de binnenlandse bestedingen, die nog steeds robuust zijn. We verwachten echter dat de groei per saldo over het hele jaar iets lager zal uitkomen dan in 2018. We gaan er daarbij vanuit dat er geen sprake is van een chaotische brexit per eind maart, maar van een eindspel dat zich gedurende de komende jaren zal afspelen of, in het (economisch) meest gunstige geval, zelfs een afstel van de brexit.

De VS kon langer profiteren van de forse belastingverlaging van eind 2017. Ook voor 2019 zal dit nog een kleine plus opleveren, maar die wordt gecompenseerd door de opgelopen (korte) rentes. We verwachten dat de Amerikaanse economie gedurende 2019 langzaam terugzakt naar de trendgroei. Aan het eind van het jaar kan ongerustheid over een verdere afkoeling de kop opsteken. De lengte van de cyclus, de oplopende loondruk, afnemende winstgroei en oplopende rente maken de kans op een cyclische recessie steeds groter.

De Chinese economie heeft de scherpe reductie van extra-bancaire kredietverlening, die eind 2017 ingezet werd, redelijk doorstaan. Als de handelsspanningen tussen de VS en China niet op de spits gedreven worden, kan de Chinese economische groei zich in 2019 stabiliseren. De Japanse economie is robuust. De lage werkloosheid en hoge bezettingsgraad geven vertrouwen dat de economische groei ook de komende kwartalen aanhoudt.

Vooruitzichten ABB

Voor 2019 verwacht ABB een verdere groei van haar fondsen waarbij de al langer bestaande fondsen de meeste groei voor hun rekening zullen nemen. De totale toename van het onder beheer staande vermogen wordt vooral bepaald door het sentiment op de beurs. Hoewel de volatiliteit op de beurzen toeneemt blijft de voortdurend lage rente wel een belangrijke pijler onder de aandelenbeurzen. Daarom zijn ook wij positief over de ontwikkelingen van onze fondsen hoewel de verschillen tussen de fondsen groot kunnen zijn.

Doordat de baten (vergoeding) van ABB afhankelijk zijn van het beheerde fondsvermogen, zullen de inkomsten fluctueren bij een volatiele beurs. Na een slechte afsluiting van het beursjaar 2018 zijn wij na een sterke start van 2019 voor de baten van ABB positief voor het jaar 2019. Hierbij gaan wij ervan uit dat het algemene beurs sentiment niet sterk verslechterd. Wel kunnen de kosten toenemen als gevolg van de start van nieuwe projecten door ABB. Op korte termijn zullen deze de winst doen afnemen teneinde op de lange termijn een bestendige groei van ABB te kunnen borgen.

Den Haag, 27 mei 2019

ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

B.J. Blom

G.J.A.P. Bruijnooge

2 Jaarrekening

2.1 Balans

Balans per 31 december 2018

Voor winstverdeling			
in duizenden euro's	note	31-12-18	31-12-17
Vlottende activa			
Vorderingen	A	3.010	3.071
Liquide middelen	B	25.880	19.246
Totaal activa		28.890	22.317
Eigen vermogen			
	C		
Geplaatst kapitaal		18	18
Agioreserve		114	114
Overige reserves		8.966	3.194
Onverdeelde winst		8.931	5.772
Totaal eigen vermogen		18.029	9.098
Kortlopende schulden	D	10.861	13.219
Totaal passiva		28.890	22.317

2.2 Winst-en-verliesrekening

Winst & verliesrekening

In duizenden euro's	note	2018	2017
Baten			
Ontvangen beheervergoedingen	E	36.597	31.747
Overige baten		13	-
Rentebaten		1	4
Totaal baten		36.611	31.751
Lasten			
Betaalde vergoedingen	F	16.218	15.512
Doorbelaste kosten ASN Bank	G	5.400	5.920
Overige bedrijfskosten	H	3.085	2.623
Totaal lasten		24.703	24.055
Resultaat voor belastingen		11.908	7.696
Belastingen		2.977	1.924
Nettoresultaat		8.931	5.772

2.3 Toelichting algemeen

ABB, statutair gevestigd te Den Haag, is een 100%-deelneming van ASN Duurzame Deelnemingen N.V. te Den Haag. ASN Duurzame Deelnemingen N.V. is een volledige dochter van de Volksbank N.V. Door nationalisatie is de Nederlandse staat, via de houdstermaatschappij de Volksholding B.V., enige aandeelhouder van de Volksbank.

ABB vormt de directie van ASN Beleggingsfondsen N.V. en voert directie over ASN Venture Capital Fonds N.V.

ABB is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 27143242.

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Bij het opstellen van de jaarrekening 2018 zijn de wijzigingen in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek die effectief zijn vanaf 1 januari 2018 toegepast.

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2018, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2018.

De financiële gegevens van ABB zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de Volksbank N.V. Het jaarverslag van de Volksbank N.V. is beschikbaar op de website www.devolkbank.nl.

ABB maakt bij het opstellen van de jaarrekening gebruik van de vrijstelling die in RJ 360.104 wordt geboden om geen kasstroomoverzicht op te nemen. Op onderdelen zijn in deze jaarrekening bewoordingen gehanteerd die afwijken van het Besluit modellen jaarrekening, omdat deze beter de inhoud van de post weergeven.

Tenzij anders is aangegeven, zijn de bedragen vermeld in duizenden euro's.

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Veranderingen in grondslagen, schattingen en presentatie

In 2018 zijn geen veranderingen in grondslagen, schattingen of presentatie doorgevoerd.

Waarderingsgrondslagen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen vloeien, en de waarde ervan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling ervan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen, en de omvang van het bedrag ervan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economische potentieel heeft plaatsgevonden die samenhangt met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, en waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden opgenomen in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen. Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald, en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald. Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economische potentieel heeft plaatsgevonden die samenhangt met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, en waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Als een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de jaarrekening.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten overige vorderingen, geldmiddelen en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, inclusief eventuele direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De onderneming heeft geen in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Vorderingen

Vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden na eerste opname gewaardeerd tegen nominale waarde.

Belastingen

Belastingen omvatten de winstbelastingen die verschuldigd en verrekenbaar zijn. De belastingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen, behalve voor zover zij betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen. In dat geval wordt de belasting in het eigen vermogen verwerkt.

De belasting die over het boekjaar verschuldigd en verrekenbaar is, is de belasting die naar verwachting betaald moet worden over de belastbare winst over het boekjaar. Deze wordt berekend aan de hand van belastingpercentages die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de belasting die over voorgaande jaren verschuldigd was.

Financiële risico's en beheersingsmaatregelen

De activiteiten van ABB kunnen financiële risico's van verscheidene aard met zich meebrengen. Deze risico's bestaan uit het kredietrisico en het distributierisico.

Kredietrisico

Dit risico wordt ook wel aangeduid als debiteurenrisico. Voor ABB vloeit het kredietrisico voort uit de liquide middelen die ABB aanhoudt bij ASN Bank en SNS en vorderingen op de ASN Beleggingsfondsen inzake de te ontvangen beheervergoeding. ABB accepteert dit risico. De vorderingen per 31 december 2018 hadden een looptijd korter dan één jaar.

Distributierisico

De ASN Beleggingsfondsen waarvan ABB de beheerder is, worden via verschillende distributiepartijen verkocht. De distributie van de ASN Beleggingsfondsen vindt plaats via de merken die onderdeel zijn van de Volksbank en via derde partijen. Het risico van distributie betekent dat ABB voor het aanbieden van de fondsen aan beleggers afhankelijk is van derden. Voor ABB is dit risico beperkt doordat de fondsen via verschillende partijen worden gedistribueerd. ASN Bank neemt het grootste deel voor haar rekening.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat ABB niet tijdig kan beschikken over voldoende liquide middelen om aan financiële kortetermijnverplichtingen te voldoen, zonder dat dit gepaard gaat met onaanvaardbare kosten of verliezen. Dit geldt zowel onder normale omstandigheden als in tijden van stress. ABB beschikt over meer liquide middelen dan nodig zijn om aan de kortetermijnverplichtingen te voldoen, zodat dit risico voor ABB beperkt is.

2.4 Toelichting op de balans

Vlottende activa

A. Vorderingen

<i>Vorderingen</i>		
In duizenden euro's	31-12-18	31-12-17
Te ontvangen beheervergoedingen	2.990	3.067
Overige vorderingen	19	-
Lopende rente spaarrekening	1	4
	3.010	3.071

De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

B. Liquide middelen

<i>Liquide middelen</i>		
In duizenden euro's	31-12-18	31-12-17
Direct opvraagbare banktegoeden	25.880	19.246
	25.880	19.246

De liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking van ABB en worden aangehouden bij SNS, ASN Bank en KAS Bank.

C. Eigen vermogen

<i>Eigen vermogen</i>					
In duizenden euro's	Geplaatst kapitaal	Agio- reserve	Overige reserve	Onverdeeld resultaat	Totaal vermogen
Stand per 1 januari 2017	18	114	194	5.036	5.362
Overboeking nettoresultaat 2016	-	-	5.036	-5.036	-
Nettoresultaat 2017	-	-	-	5.772	5.772
Dividenduitkering	-	-	-2.036	-	-2.036
Stand per 31 december 2017	18	114	3.194	5.772	9.098
Overboeking nettoresultaat 2017	-	-	5.772	-5.772	-
Nettoresultaat 2018	-	-	-	8.931	8.931
Dividenduitkering	-	-	-	-	-
Stand per 31 december 2018	18	114	8.966	8.931	18.029

Het maatschappelijke kapitaal van € 90.000 bestaat uit tweehonderd aandelen van € 450. Hiervan zijn veertig aandelen geplaatst en volgestort.

Tijdens de aandeelhoudersvergadering van 19 juni 2018 is besloten het gehele resultaat over 2017 ad € 5,8 miljoen toe te voegen aan de overige reserves van ABB.

De winst over het boekjaar 2018 ad € 8,9 miljoen is verantwoord als onverdeeld resultaat, als onderdeel van het eigen vermogen. ABB stelt voor € 8,1 miljoen uit te keren als dividend en € 0,9 miljoen toe te voegen aan de overige reserves. Daarmee komt het eigen vermogen van ABB op € 10 miljoen en voldoet daarmee ruimschoots aan de kapitaalvereisten uit hoofde van AIFMD. Op basis van de kapitaalvereisten van AIFMD moet ABB een minimum kapitaal aanhouden; dit minimum kapitaal is afhankelijk van het beheerd vermogen en de vaste kosten van ABB. Eind 2018 is het kapitaal dat ABB minimaal aan moet houden € 2,5 miljoen.

D. Kortlopende schulden

Kortlopende schulden		
In duizenden euro's	31-12-18	31-12-17
Vennootschapsbelasting	4.901	3.603
Vermogensbeheervergoeding en administratiekosten	1.319	5.731
Schulden aan groepsmaatschappijen	3.294	3.526
Overlopende passiva	239	176
Crediteuren	1.108	183
	10.861	13.219

- Vennootschapsbelasting: dit is de vennootschapsbelasting die nog moet worden afgedragen over de boekjaren 2017 en 2018; eind 2017 stond hier de verschuldigde vennootschapsbelasting over de boekjaren 2016 en 2017. Zie nadere toelichting onder 'belastingen'.
- Vermogensbeheervergoeding en administratiekosten: dit zijn de vergoedingen voor vermogensbeheer en administratieve dienstverlening over december van 2018 die nog betaald moeten worden.
- Schulden aan groepsmaatschappijen: dit zijn enerzijds doorbelaste kosten van ASN Bank, namelijk kosten over december 2018 die nog aan ASN Bank betaald moeten worden. Anderzijds zijn het kosten 'nog te verrekenen met moedermaatschappij'. De betaling van facturen loopt om administratieve redenen via de moedermaatschappij. In januari 2019 is het volledige openstaande bedrag afgerekend.
- Overlopende passiva: dit zijn accountantskosten ad € 214 duizend (2017: € 158 duizend) en overige kosten ad € 25 duizend (2017: € 19 duizend) die nog betaald moeten worden.
- Crediteuren: dit betreft ontvangen facturen die eind 2018 nog betaald moesten worden.

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

2.5 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

Baten

E. Ontvangen beheervergoedingen

Ontvangen beheervergoedingen		
In duizenden euro's	2018	2017
ASN Duurzaam Aandelenfonds	7.330	7.046
ASN Duurzaam Obligatiefonds	1.121	1.253
ASN Duurzaam Mixfonds	1.637	1.746
ASN Milieu & Waterfonds	6.773	6.119
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	1.282	1.076
ASN Groenprojectenfonds	3.948	3.961
ASN-Novib Microkredietfonds	6.726	6.250
ASN Mixfonds Zeer Defensief	361	179
ASN Mixfonds Defensief	501	279
ASN Mixfonds Neutraal	2.708	1.550
ASN Mixfonds Offensief	1.441	785
ASN Mixfonds Zeer Offensief	2.769	1.502
	36.597	31.747

De beheervergoeding van het ASN Duurzaam Obligatiefonds is per 1 juli 2017 met 0,1% verlaagd naar 0,45% van het beheerde vermogen; de beheervergoeding van het ASN Duurzaam Mixfonds is per 1 juli 2017 met 0,05% verlaagd naar 0,65% van het beheerde vermogen. Ook daalde het gemiddelde beheerde vermogen van deze fondsen in 2018 licht. Hierdoor is de ontvangen beheervergoeding in 2018 voor deze fondsen lager dan in 2017.

De beheervergoeding van het ASN Mixfonds Zeer Defensief is per 1 augustus 2018 met 0,4% verhoogd naar 0,9% van het beheerde vermogen; de beheervergoeding van het ASN Mixfonds Defensief is per 1 oktober 2018 met 0,35% verhoogd naar 0,9% van het beheerde vermogen. Het gemiddeld beheerd vermogen van beide fondsen in 2018 is hoger dan in 2017; dit komt doordat deze fondsen in januari 2017 zijn geïntroduceerd. Hierdoor is de ontvangen beheervergoeding van deze fondsen in 2018 hoger dan in 2017.

Het gemiddeld beheerd vermogen van de overige fondsen, behalve het ASN Groenprojectenfonds, steeg in 2018; Hierdoor is de beheervergoeding voor deze fondsen gestegen vergeleken met 2017.

Lasten

F. Betaalde vergoedingen

<i>Betaalde vergoedingen</i>		
In duizenden euro's	2018	2017
Vermogensbeheer	12.474	10.234
Administratieve dienstverlening	2.826	3.018
Vergoeding AIF-beheerder	918	2.260
	16.218	15.512

Tot 22 mei 2018 heeft ABB ACTIAM aangesteld als AIF-beheerder. ACTIAM ontving daarvoor een vergoeding van ABB.

ACTIAM was als AIF-beheerder verantwoordelijk voor het portefeuillebeheer van de beleggingsfondsen. Het portefeuillebeheer van de ASN Beleggingsfondsen was door ACTIAM deels uitbesteed. ACTIAM had daartoe uitbestedingsovereenkomsten met partijen afgesloten en was op grond daarvan een vergoeding verschuldigd. Tot 22 mei 2018 ABB vergoedde deze kosten aan ACTIAM.

Vanaf 22 mei 2018 heeft ABB voor het portefeuillebeheer en de administratieve dienstverlening zelf uitbestedingsovereenkomsten afgesloten met partijen en is ABB deze partijen daarvoor een vergoeding verschuldigd.

Door de stijging van het gemiddeld beheerde vermogen in 2018 zijn ook de betaalde vergoedingen gestegen.

G. Doorbelaste kosten ASN Bank

<i>Doorbelaste kosten ASN Bank</i>		
In duizenden euro's	2018	2017
Doorbelaste personeelskosten	1.453	2.577
Doorbelaste kantoor- en overige kosten	2.961	2.184
Doorbelaste marketingkosten	986	1.159
	5.400	5.920

De kosten die ASN Bank doorbelast aan ABB zijn kosten die direct of indirect betrekking hebben op ABB. Deze kosten worden zonder winsttopslag doorbelast.

Met ingang van 1 oktober 2017 zijn de werknemers van de afdeling Beleggen van ASN Bank overgegaan naar ABB. Daarmee vallen hun personeelskosten nu direct in ABB. De doorbelaste personeelskosten betreft kosten van personeelsleden van ASN Bank die deels voor ABB werken.

H. Overige bedrijfskosten

<i>Overige bedrijfskosten</i>		
In duizenden euro's	2018	2017
Personeelskosten	2.034	671
Accountantskosten	288	212
Honorarium raad van commissarissen	60	70
Adviseurs	466	1.564
Overige algemene kosten	237	106
	3.085	2.623

De personeelskosten hebben betrekking op de werknemers die met ingang van 1 oktober 2017 overgegaan zijn naar ABB. Voorheen werkten deze werknemers bij ASN Bank en werden hun personeelskosten doorbelast. Daarnaast heeft ABB extra expertise aangetrokken op het gebied van risico-, portfolio- en productmanagement. Eind 2018 heeft ABB 14,7 fte in dienst.

Personeelskosten

In duizenden euro's	2018	2017
Salarissen	1.199	289
Pensioenkosten	228	52
Sociale lasten	162	31
Overige personeelskosten	445	299
	2.034	671

De accountantskosten hebben betrekking op de controle door Ernst & Young accountants LLP van de statutaire jaarrekening van ABB (€ 17 duizend) en de controle van de jaarrekeningen en de beoordeling van de halfjaarberichten van de onder zijn beheer staande beleggingsfondsen (€ 265 duizend). De overige € 6 duizend zijn kosten voor specifiek overeengekomen werkzaamheden.

Het honorarium raad van commissarissen (RvC) betreft de vergoedingen die zijn betaald aan de leden van de RvC van ASN Beleggingsfondsen N.V. In juni 2017 zijn het ASN Groenprojectenfonds en het ASN-Novib Microkredietfonds toegevoegd aan de paraplustructuur van ASN Beleggingsfondsen N.V. Daarmee zijn de raad van toezicht van zowel het ASN Groenprojectenfonds als van het ASN-Novib Microkredietfonds komen te vervallen. Dit betekent dat de vergoeding voor de leden van deze raden van toezicht medio 2017 is komen te vervallen, waardoor de betaalde vergoeding voor heel 2018 lager is dan voor heel 2017.

Belastingen

ABB vormt samen met onder andere zijn moedermaatschappij ASN Duurzame Deelnemingen N.V. en dier moedermaatschappij de Volksbank N.V. een fiscale eenheid voor de heffing van vennootschapsbelasting. De winstbelasting wordt berekend over het resultaat voor belasting dat in het verslag wordt verantwoord, rekening houdend met winstbestanddelen die eventueel van belasting zijn vrijgesteld. Het tarief van vennootschapsbelasting bedraagt 25%.

Tevens vormt ABB samen met onder andere de Volksbank N.V. een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Elk der vennootschappen is hoofdelijk aansprakelijk voor te betalen omzetbelasting ten aanzien van de gehele fiscale eenheid.

De beheerdiensten die ABB verricht zijn vrijgesteld van btw. ABB brengt dan ook geen btw voor de verrichte diensten in rekening. De aan leveranciers betaalde btw kan daarmee niet in aftrek gebracht worden en wordt verantwoord onder de kosten.

2.6 Overige toelichtingen

Werknemers

De vennootschap had tot 1 oktober 2017 geen werknemers in dienst. Met ingang van 1 oktober 2017 zijn de werknemers van de afdeling Beleggen van ASN Bank – vooruitlopend op de vergunningverlening – overgegaan naar ABB. Dit betreft ook de directie van de vennootschap. De werknemers die voor ABB werken, zijn formeel in dienst van de Volksbank, maar zij worden hiërarchisch aangestuurd door ABB. ABB is daardoor de feitelijke werkgever.

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Partijen worden als verbonden beschouwd wanneer een partij bij de besluitvorming over financiële of operationele kwesties zeggenschap of invloed van betekenis kan uitoefenen over de andere partij. De verbonden ondernemingen van ABB zijn de Volksbank N.V., ASN Beleggingsfondsen N.V. en Triple Jump B.V. Deze partijen brengen hiervoor marktconforme tarieven in rekening. ABB onderhoudt in het kader van zijn gewone bedrijfsvoering verschillende soorten normale zakelijke relaties met verbonden ondernemingen en partijen, vooral op het gebied van vermogensbeheer, financiële administratie en bancaire activiteiten.

Transacties met verbonden partijen

De transacties die verricht zijn met bovengenoemde gelieerde partijen, hebben 'at arm's length' plaatsgevonden. Dit betekent dat bij de transacties prijzen zijn gehanteerd die marktconform zijn. Deze transacties hebben betrekking op:

- doorbelaste kosten vanuit ASN Bank;

- de vergoeding die ABB betaalt aan ASN Bank (de Volksbank) voor het vermogensbeheer van het ASN Groenprojectenfonds;
- de beheervergoedingen die ABB ontvangt van ASN Beleggingsfondsen N.V.;
- de managementfee die Triple Jump ontvangt voor het fondsmanagement van het ASN-Novib Microkredietfonds.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Fiscale eenheid

De onderneming vormt samen met onder andere haar moedermaatschappij ASN Duurzame Deelnemingen N.V. en dier moedermaatschappij de Volksbank N.V. een fiscale eenheid voor de heffing van vennootschapsbelasting. Elk der vennootschappen is hoofdelijk aansprakelijk voor te betalen vennootschapsbelasting ten aanzien van de gehele fiscale eenheid.

Den Haag, 27 mei 2019

ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

B.J. Blom
Directeur

G.J.A.P. Bruijnooge
Directeur

3 Overige gegevens

Statutaire regeling winstbestemming

De winstbestemming is geregeld in artikel 12 van de statuten.

Dit artikel luidt:

12.1. De vennootschap kan aan de aandeelhouders en eventueel andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover het eigen vermogen van de vennootschap groter is dan het bedrag van het gestorte en opgevraagde kapitaal van de vennootschap, vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.

12.2. De winst blijvende uit de door de algemene vergadering van aandeelhouders vastgestelde winst- en verliesrekening staat ter beschikking van de algemene vergadering van aandeelhouders.

12.3. De vennootschap mag tussentijds slechts uitkeringen doen, indien aan het vereiste van lid 1 is voldaan en mits na voorafgaande goedkeuring van de algemene vergadering van aandeelhouders.

12.4. Op door de vennootschap verkregen aandelen in haar kapitaal en op aandelen waarvan de vennootschap certificaten houdt vindt geen uitkering ten behoeve van de vennootschap plaats.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijke Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2018;
- de winst-en-verliesrekening over 2018;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag van de directie;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van de directie en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de directie onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 27 mei 2019

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. R.J. Bleijs RA

Adresgegevens en personalia

ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

Bezuidenhoutseweg 153
2594 AG Den Haag
Postbus 93514
2509 AM Den Haag

Telefoon 070 - 35 69 333
www.asnbank.nl

Handelsregister KvK Den Haag nr. 27143242

Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

1. De heer B.J. Blom
2. De heer G.J.A.P. Bruijnooge

ASN Duurzame Deelnemingen N.V.

Bezuidenhoutseweg 153
2594 AG Den Haag
Postbus 93514
2509 AM Den Haag

Handelsregister KvK Den Haag nr. 66101646

Accountant

Ernst & Young Accountants LLP
Wassenaarseweg 80
2596 CZ Den Haag

